קנג.

נא א מיי׳ פ״ז מהלכות מייי באי טוש"ע או"ח סי׳ רסו סעיף א וסעיף ח וסימן שמט סעיף

ה: ב ג מיי' פ"כ שם הלכה ו סמג שם טוש"ע או"ח סי' רסו סעיף ב: ג ד מיי' פכ"א שם הל'

י סמג שם טוש"ע שם סעיף ט: סעיף ט: דה מיי' פ"ו שם הלכה כב סמג שם: ה וז מיי׳ שם ופ״כ שם

הלכה ז סמג שם טוש"ע שם סעיף א: ז ח מיי׳ פ״כ שם הלכה ו סמג שם טוש״ע שם :סעיף

ז ט מיי׳ שם הלכה ז טוש״ע ים מניי שם הככה יו טושייע שם סעיף ג: הי מיי שם טושייע שם סעיף ד: מ כ ל מיי שם טושייע שם סעיף ה:

רבינו חננאל איזה בן עולם הבא כל

שדעת רבותיו נוחה הימנו. כך שמעתא דא סלקא. זררן עלך שואל ארם פרק עשרים וארכע שהחשיך בדרך נותן כיסו לנכרי וכו׳. ואוקימנא למתניתין דאין מעמיד עצמו על ממונו. והתירו עצמו על ממונו, והוגיוו לו לתת כיסו לנכרי בשביל שלא ישאנו הוא בעצמו. ובא רבא ודקדק ואמר דוקא . כיסו אבל מציאה דלא אתאי לידיה לא התירו לו לתתו לנכרי. ובמציאה דאתאי לידיה ללישנא בתרא עלתה בתיקו, וכל תיקו דאיסורא לחומרא. והילכתא כרבא דאוקמא (לידיה) ולמתני׳ן מינה בעת שמצויין ביחד . נכרי וחמור לנכרי ליה מפני שאינו מצווה על שביתתו של נכרי. וכן לא התירו לו לתת כיסו על החמור שהוא מצווה על שביתתו אלא אם אין שם נכרי אלא חמור. אן שם כבי אלא וומות: וישראל חרש או שוטה או קטן אינו נותן כיסו לאחד מהן אלא נותן כיסו על החמור. ולעולם לגרוע שבהן נותן, כגון חרש ושוטה לשוטה נותן, שוטה יהטז לשוטה נותז. והשוטה כיון שאין לו דעת כבהמה חשיב. בזמן שאין עמו נכרי ולא חמור אלא חרש היא יורדת כי ההיא דלעיל דרבי אחי בר יאשיה

וכההיא מעשה דר' בנאה דחוקת הבתים (ב"ב דף נת. ושם) דהוה דהסם קאימנא. בשעת הספד ואשמע איך תתחמם אלמא אינטריך מניין מערתא כי מטא למערתא דאברהם אבינו אשכחיה לאליעור עבד אברהם דהאי אבבא אמר ליה מאי

קא עביד אברהם כו' אמר ליה ניעול וניתי כו׳ אע״פ שנשמתו היתה גנוזה מתחת כסא הכבוד. מ"ר:

הדרן עלך שואל

בל שהחשיך כו' חרש שומה וקמן. אע"ג דאמר לעיל בפרק כל כתבי (דף קכה.) גבי קטן שבה לכבות דקטן העושה לדעת אביו אסור מיהו הכא לא מיירי כגון דעביד הקטן עקירה והנחה אלא כדאמרינן לקמן גבי חמור כשהיא מהלכת מניחו עליה וכשהיא עומדת נוטל הימנה. מ"ר: כי

ונשמתו עולה ושוב אינה יורדת אמר רב יהודה בריה דרב שמואל ברי שילת משמיה דרב מהספרו של אדם ניכר אם בן העוה"ב הוא אם לאו איני והאמר ליה רב לרב שמואל בר שילת אחים בהספידא דהתם קאימנא לא קשיא הא דמחמו ליה ואחים הא דמחמו ליה ולא אחים א"ל אביי לרבה כגון מר דסנו ליה כולהו פומבדיתאי מאן אחים הספידא א"ל מיסתיא את ורבה בר רב חנן: בעא מניה רבי אלעזר מרב איזהו בן העוה"ב א"ל יואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בו כי תאמינו וכי תשמאילו ר' חנינא אמר כל שדעת יוסבבו בשוק הימנו יוסבבו בשוק

הסופדים ∘בני גלילא אמרי עשה דברים לפני ממתך בני יהודה אמרי עשה דברים לאחר ממתך ולא פליגי ממר כי אתריה ומר כי אתריה תנן . התם רבי אליעזר אומרס אשוב יום אחד לפני מיתתך שאלו תלמידיו את ר"א וכי אדם יודע איזהו יום ימות אמר להן וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה ואף שלמה אמר בחכמתו יבכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר א"ר יוחנן בן זכאי משל למלך שזימן את עבדיו לסעודה ולא קבע להם זמן פיקחין שבהן קישמו את עצמן וישבו על פתח בית המלך אמרו כלום חסר לבית המלך מיפשין שבהן הלכו למלאכתן אמרו כלום יש סעודה בלא מורח בפתאום ביקש המלך את עבדיו פיקחין שבהן נכנסו לפניו כשהן מקושטין והטיפשים נכנסו לפניו כשהן מלוכלכין שמח המלך לקראת פיקחים וכעם לקראת טיפשים אמר הללו שקישמו את עצמן לסעודה ישבו ויאכלו וישתו הללו שלא קישמו עצמן לסעודה יעמדו ויראו חתנו של ר"מ משום ר"מ אמר אף הן גראין כמשמשין אלא אלו ואלו יושבין הללו אוכלין והללו רעבין הללו שותיז והללו צמאים שנאמר (6) יכה אמר ה' הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הגה עבדי ישתו ואתם תצמאו זהנה עבדי ירונו מטוב לב ואתם תצעקו מכאב לב ד"א בכל עת יהיו בגדיך לבנים אלו ציצית ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין:

הדרן עלך שואל

ר בשהחשיך 🕫 בדרך נותן כיסו לנכרי נואם אין עמו נכרי מניחו על החמור 🗘 🖰 יהגיע לחצר החיצונה נומל את הכלים הנימלין בשבת ושאינן נימלין בשבת מתיר החבלים והשקין נופלין מאיליהם: גב" מאי מעמא שרו ליה רבנן למיתב כיסיה לנברי קים להו לרבנן ידאין אדם מעמיד עצמו על ממונו אי לא שרית ליה אתי לאיתויי ד' אמות ברה"ר אמר רבא ידוקא כיסו אבל מציאה לא פשימא כיסו תגן מהו דתימא הוא הדין אפילו מציאה והאי דקתני כיסו אורחא דמילתא קתני קמ"ל ולא אמרן אלא ידלא אתי לידיה אבל אתי לידיה ככיסיה דמי איכא דאמרי בעי רבא מציאה הבאה לידו מהו כיון דאתא לידיה ככיסיה דמי או דילמא כיון דלא מרח בה לאו ככיסיה דמי תיקו: אין עמו נכרי: מעמא דאין עמו נכרי הא יש עמו נכרי לנכרי יהיב ליה מאי מעמא החמור אתה מצווה על שביתתו נכרי אי אתה מצווה על שביתתו חמור וחרש שומה וקמן "אחמור מנח ליה לחרש שומה וקמן לא יהיב ליה מ"מ הני אדם האי לאו אדם יחרש ושוםת לשומה ישומה וקמן לשומה איבעיא להו יחרש וקמן מאי אליבא דר"א לא תיבעי לך דתניא יור' יצחק אומר משום ר' יאליעור תרומת חרש

אם כן טוה"ב הוא. שאם כשר היה הכל בוכין עליו ומורידין דמעות וגשבותו עולה ושוב אינה יורדת. אף על פי כן כשהיא רוצה ומספרים שבחו: אחים בהספידא דהתם קאימנא. בשעת מיתתי התחמן בהספד שלי שיתחממו ויכמרו רחמי העומדים ויבכו:

לרב לאזהוריה אהספדא. וכיון דרב גברא רבה ובן העולם הבא למה ליה לאזהוריה הא אמר מהספידו ניכר: הא דמחממין ליה. להספידא: ואחים כו'. לעולם חמומי בעי שחין בני אדם נכמרים כל כך על זקן ומיהו לאדם חסיד כי מחממו בהספידה מחממי ובכו כולהו ולמי שאינו חסיד כל כך מחממו ליה ולא מחממו: דסנו ליה כולהו פומבדיחתי. משום דמוכח להו במילי דשמיא (כ) ובני פומבדיתאי רמאין הן כדאמרינן בשחיטת חולין (חולין קכו.) פומבדיתאי לוייך שני חושפיוך: וחוניך השמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו ש בה. מאחרי מטתך כשתמות תשמע כשיאמרו זה הדרך שהלך בה זה לכו בה מובטח שהוא בן העוה"ב: נוחה הימנו. דעתם נוחה עליהם ממה ששומעין עליו ורואין בו: עשה דברים. שיאמרו לפני מטתך בהספדך: לחחר מטחך. היא היא אלא שבגליל היו הספדנין לפני המטה וביהודה לאחר המטה: וכ"ש. שמפני שאינו יודע איזה יום ימות (ד) וטובה תשובה יום אחד לפני מיחתו נמצא כל ימיו בתשובה יהיו: בגדיך לבנים. נשמתך טהורה ונקיה: כלום חסר בית המלך. בתמיה. הכל מוכן ושמא יבהילנו לבא פתאום ואנו לריכין ליכנס לסעודה מקושטין: כלום יש סעודה כלא טורח. עדיין ילטרכו לטרוח לצורכי סעודה של בית המלד ויש לנו שהות הרבה להתחשט: יעמדו ויראו. ואף לעוה״ב לדיקים יושבים ואוכלים ורשעים עומדים ורואים: ר"מ אומר. אין עומדין ורואין שא"כ אף הם היו נראים מן הקרואים ולשמש שכן דרך המשרתים עומדים ואין כאן בושה: זה לילים. שמלובן הבגד: אלו ספילין. שהם שם משמן טוב דכתיבים וראו כל עמי הארך כי שם וגו' ותנא ר"א הגדול אומר אלו תפילין שבראש (ברכות דף ו.):

הדרן עלך שואל

בזר שהחשיך (י). נותן כיסו לנכרי. יום: ואם אין עמו. הא יש עמו לנכרי עדיף כדמפרש בגמרא: לחלר החילונה. של עיר שהוא מקום המשתמר ראשון ובא לפרק מן החמור: נוטל. בידו מעליו כלים הניטלין בשבת ושאין ניטלין מתיר החבלים של אוכף שהן קשורים

בהן והשחין נופלין: גבו' מחי טעמח שרו ליה למיסב לנכרי. והרי הוא שלוחו לישאנו בשבת: מעמיד עלמו. מלהליל ממונו: דוקא ריסו. דכיון דטרח בה שע"י טורח הוא משתכר חיים עלה ואי לא שרית ליה הא אתי לאיתויי: ולא אמרן. דמניאה לא אלא דלא אתיא לידיה קודם שתחשך ולא הגביהה ולא זכה בה: האי אדם. ויש במינו שחייב במצות ואתי לאיחלופי: **לשוטה**. יהיב דלית ליה דעת כלל אבל חרש דעתא קלישתא אית ליה כדאמרי[,] ביבמות _(דף קיג):

 מ) כ"ל שילא וכן לקמן,
ב"ל לבומיו וכ"א ברי"ף
וב"ל לבומיו וכ"א ברי"ף
וש"כן, ד"ל [אבות פ"ב מ"ין,
[לעיל ח:], ו) [יבמות קיג.], ו) [שם אימא אלעורן, ה) [דברים כח],

תורה אור השלם

ו וְאָזְנֶיךְ תִּשְׁמִעְנָה דְבָר מִאָחַרִיךְּ לֵאמֹר זָה הַדְּרַךְּ 2 גַּם מְגָּבֹהַ יִרְאוּ וְחַתְחַתִּים בַּרֶרְרְ וְנְגַאץ הַשְּׁקְר וְיִסְתַּבֶּל הָחָנָב וְתְפֵּר אָלְבָּית כִּי הֹלְךְ הָאָרְם אָלְבָּית כִי הֹלְךְ הָאָרְם ביינר ביי עולמו וְסְבְבוּ בשוק הַספִּדִים:

בשוק הספרים: קהלת יב ה גַּדְירָר לְבָנִים וְשָׁמֶן עַל ראשָרְ אַל יָחְסָר: הַלְּבִנִים הָשָׁמֶן עַל ראשָרְ אַל לְבָנִים הָשְׁמֶן עַל ראשָרְ אַל לְבַן כֹּה אָמֵר אָדְנִי אַלְהִים הְבָּה עָבְדִי יאבלוּ אַלַרים הְבָּה עָבְדִי יאבלוּ ואתם תרעבו הנה עבדי אַבָּדֵי יִשְׂמְחוּ וְאַתֶּם יִשְׁתוּ וְאַתֶּם תִּצְמָאוּ הִנָּה וּאַתֶּם וּוִן צְבּרּ וִינֵּוֹר צְבָּרָ אָרָבי יִשְׂמָחוּ וְאָתָּם תַבשׁוּ: ישעיהוּ סה יג זַבשׁוּ: ישעיהוּ סה יג 5 הַנָּה עֲבָדִי יָרנּוּ מִטוּב לֵב ואתם תצעקו מכאב לב וּמִשַּׁבֶּר רוּחַ הְיֵלִילוּ: ישעיהו סה יד ישעיהו סה יד

הגהות הב"ח

(A) גמ' שנה' לכן כה המר: (ב) רש"י ד"ה דסנו וכו' דבני פומבדיתא: (ג) ד"ה אזניך וכו' לכו בו מאחרי: (ד) ד"ה וכ"ש שמפני וכו' ימות שישוב בתשובה: ימות שישוב בוושובה. (כ) במשנה מי שהחשיך לו נדרך: (ו) רש"י ד"ה מי שהחשיך לו נותן:

גליון הש"ם

גמרא בני גלילא אמרי עשה דברים לפני ממתך. מסכת שמחות פ"ג ה"ו:

מוסף רש"י

נותן כיסו לנכרי. ולא טלטלנו פחות פחות מארבע